

A HTMT HÍREI**Megjelentek a Domus könyvkiadási és nemzetközi pályázatok**

Az MTA Domus pályázatot hirdet tudományos könyvek kiadására, színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére, illetve nemzetközi konferencia-részvételre. [...] A könyvkiadási pályázatokat 2025. június 25-től 2025. szeptember 15-ig, a nemzetközi pályázatokat 2025. szeptember 30-ig az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt pályázati rendszeren keresztül lehet benyújtani... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A szlovákiai magyar tudományosság és az MTA 200 éve

Az ünnepi időszak az MTA 199., jubileumi közgyűlésének a nyitóprogramjával indult el május elején, majd elkezdődött a határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek ünnepi hónapja. [...] A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanácsot (SZMAT) követően a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, a Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke, a Fórum Kisebbségkutató Intézet, végül a Selye János Egyetem mutatkozhatott be a MTA patinás budapesti székházában. Az MTA 1825 elnevezésű YouTube-csatornán mind az öt intézmény programjai megtekinthetők. A mintegy 12 órányi felvételek között ugyan nem szerepel minden egyes programpont, ám így is érdekes tablót mutatnak a szlovákiai magyar tudományosság állapotáról. [...] Mindenekelőtt kiderült, ami nyilvánvaló – nevezetesen, hogy a szlovákiai magyar tudományosság erőteljesen nyugat-szlovákiai súlypontú... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Szociográfiai írárok Kárpátalja jelenlegi helyzetéről az MTA200 ünnepség jegyében

Béke és háború – Szociográfiai írárok Kárpátalja jelenlegi helyzetéről címmel tartott kerekasztal-beszélgetést az MTA200 ünnepségsorozat részeként az Ungvári Nemzeti Egyetem, a Magyar Írószövetség Szociográfiai Szakosztályának társszervezésében. [...] A beszélgetés középpontjában Kárpátalja állt – az a föld, ahol a béke és a háború egymásba fonódva alakítja az emberek mindennapjait és lelki életét. Írók, költők, tanárok és helyi értelmiségiek osztották meg gondolataikat, érzéseiket, tapasztalataikat a megmaradásról, az otthonmaradásról és a háború árnyékában élő közösségekről... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Az elveszettnek hitt Cholnoky-hagyaték: A századelő Magyarországa és a világ csodás fotókon, térképeken

Csupán pár napig tartó, de rendkívül különleges kiállítást láthattak az érdeklődők a Magyar Tudományos Akadémia nagytermében, május 13 és 16. között. Az MTA 199. ünnepi közgyűlése utáni héten, a Határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek ünnepi hónapjának megnyitója alkalmából a Babeş–Bolyai Tudományegyetem magyar földrajzi tanszéke ízelítőt mutatott Cholnoky Jenő, világhírű magyar akadémikus, földrajztudós 1919-ben Kolozsváron hagyott, feledésbe merült, majd 2001-ben felfedezett hagyatékából. Nagyképes cikkünk beszámol az értékes fotó- és térképkollekció szerencsésen alakuló sorsáról és válogatást is közöl a mostanra célegyenesbe ért digitalizálás eredményéből... Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Új beszélgetéssorozat indul a KAB Színháztudományi szakbizottsága szervezésében

Új beszélgetéssorozat indul a KAB Színháztudományi szakbizottsága szervezésében, amelynek célja a KAB-tagok és a színháztudományok gyakorlati és elméleti szakterületeihez tartozó szakemberek megismerése. Az első beszélgetésen Egyed Emese és Kincses Réka kérdezik, ismerik meg egymást szakmai, ugyanakkor kötetlen párbeszéd keretében, június 23-án, hétfőn, 16.00 órai kezdettel. Az esemény online, a ZOOM felületen fog zajlani... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK**Politikum: A komáromi képviselő-testületi ülések nyelvi gyakorlatát támadják**

Az elmúlt hónapokban két szlovák nyelvű újságcikk is erős kritikával illette azt, hogy a komáromi képviselő-testületi üléseken túlnyomórészt magyarul beszélnek a jelenlevők. Az is világos, hogy a kétnyelvűség biztosítása összetett feladat, s mindenki máshogy próbálja kezelni. [...] Keszegh Béla komáromi polgármester a sajtóval kedd este közölte: a most csütörtökön, vagyis június 26-án esedékes testületi ülést az eddig megszokott gyakorlattal szemben már nem fogják élőben közvetíteni. Ezt a kulturális minisztérium figyelmeztetésével indokolta, amelyhez csatolta a vonatkozó dokumentumot is. [...] „Keressük a technikai megoldást,

hogy mesterséges intelligenciával feliratozzuk a felvételeket. Örölnénk, ha felkerülne a Youtube-ra. De a mi szlovákiai magyar kevert nyelvünkkel nehezen birkózik meg az AI... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Tervezet: Új szabályok jöhetnek az iskolák finanszírozásában

A Szlovák Oktatási, Kutatási, Fejlesztési és Ifjúsági Minisztérium bővíteni kívánja azokat az indokokat, amelyek alapján csökkenthető az iskolák normatív támogatása. [...] A támogatás csökkenhet azoknál az intézményeknél is, amelyek bár állami oktatási szolgáltatóként működnek, mégsem teljesítik az ezzel kapcsolatos kötelezettségeiket. A javaslat alapján ha nem biztosítják a szükséges számú szakszemélyzetet, vagy nem teljesítik a nevelési tanácsadásra vonatkozó előírásokat. Ilyen esetekben a normatíva akár 15 százalékkal is csökkenthető. [...] A minisztérium által előterjesztett törvénymódosítási javaslatok elfogadása esetén több magániskola megszűnését kockáztatja – figyelmeztetett a Magániskolák és Iskolai Intézmények Szövetsége. [...] „Gyakorlatilag azért fizettünk a magániskoláknak, hogy kivegyék a közintézményekből a jobban szituált diákokat, és ott hagyják a hátrányosabb helyzetű tanulókat. Ez nincs összhangban azzal, amit az állam szeretne” – egyszerűsítette le a helyzetet Ravasz Ábel, az oktatási miniszter tanácsadója... Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Akár 12 ezer eurós ösztöndíjat is kaphatnak az egyetemisták

A legtehetségesebb egyetemi hallgatók akár 12 ezer euró összegű ösztöndíjat is elnyerhetnek. A szlovák Oktatási Minisztérium elindította új uniós támogatási programját „Itthon tanulok, Szlovákia jutalmaz” címmel, amely a kiemelkedő eredményeket elérő és aktív hozzáállást tanúsító hazai és külföldi hallgatókat támogatja. [...] A jelentkezés feltétele, hogy a hallgató nappali tagozatos tanulmányokat kezdjen a 2025/2026-os tanévben egy szlovákiai állami vagy köztársasági fenntartású egyetemen, mégpedig olyan szakon, amely a Szlovák Köztársaság Intelligens Szakosodási Stratégiájához tartozik – például informatika, matematika, építészet, biotechnológia, közlekedés, egészségügy, pedagógia vagy tanárképzés... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Hogyan érintik a magyar középiskolákat az oktatási tárca keretszámai?

Milyen szempontok alapján állította össze az oktatási minisztérium a napokban közzétett középiskolai keretszámokat? Maradt-e még mozgásteret a megyéknek a végleges számok megállapítására? Mennyivel lesz kevesebb középiskolás a 2026/27-es tanévben, mint idén? Kell-e tartani attól, hogy megszűnnek magyar középiskolák? Ravasz Ábelt, az oktatási miniszter tanácsadóját kérdeztük. [...] Ravasz hangsúlyozta, „a tárca javaslata az idei tanévhez képest a 2026/27-es iskolaévben 2,5 százalékkal kevesebb hellyel számol a középiskolákban. Ennek a többsége olyan hely, amely eddig sem volt betöltve, vagy nem működött jól. Valójában nem fog kevesebb gyerek járni középiskolába, mint eddig.” [...] Az Állami Tanfelügyelőség komolyabb hiányosságokra mutatott rá az idei érettségi vizsgák extern részénél a szakközépiskolák esetében. A gimnáziumokhoz képest a szakközépiskolákban több esetben tapasztaltak kivétlenül a szabályok betartása terén... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Az élményalapú irodalomoktatásról szól a Bagoly mondja új adása

A Selye János Egyetem fiatal oktatója, Baka Patrik nemrég kapta meg Magyar Tudományos Akadémia Arany János Fiatal Kutatói Díját. A Bagoly mondja podcast új adásában többek között arról is beszél, hogy milyen az élményalapú irodalomoktatás, és miért fontos a kortárs populáris irodalom oktatása az olvasóvá nevelés szempontjából... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Ipolysági iskolai fórum: Újra kell fogalmazni az oktatás céljait, intézményi kereteit

A szlovákiai magyar iskolák jelenleg széttöredezett hálózata hosszú távon fenntarthatatlan, a magyar iskolába beíratott gyerekek csökkenő száma nem fog emelkedni, ezért egy-egy régióknak össze kell fognia a szlovákiai magyar oktatás megőrzéséért – így lehetne összefoglalni az ipolysági oktatási fórum legfontosabb megállapításait. [...] Petőcz Kálmán elmondta, hogy a minisztérium nemzetiségi osztálya dolgozik a nemzetiségi oktatás koncepcióján, bár mire ez a dokumentum elkészül, addigra minden bizonnyal a parlament már módosítja az oktatási törvényeket... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

MET-konferencia Révkomáromban kárpátaljai részvétellel

A Szlovákiai Magyar Egészségügyi Társaság és a Magyar Egészségügyi Társaság közös szervezésében június 14-én Révkomáromban került megrendezésre a XVII. Arányi Lajos Napok nevet viselő nemzetközi orvos konferencia, amelyre a Kárpát-medence minden részéből érkeztek vendégek. Szűkebb régiókból a Kárpátaljai Magyar Egészségügyi Dolgozók Társaságának nyolc tagja vehetett részt az eseményen. [...] A Semmelweis Ignác Egészségközpont előadótértermében sorra kerülő eseményen köszöntötte a több mint száz résztvevőt Keszegh Béla polgármester és Galuska László, a MET elnöke... Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Legyél te is szakkolista Komáromban, Nyitrán vagy Kassán

A Nyitrai és a Kassai Magyar Szakkollégium 2025 szeptemberében nyitja meg kapuit, új fejezetet kezdve a magyar nyelvű tehetséggondozásban a térségben, ezzel pedig a pozsonyi és a komáromi után újabb bentlakásos magyar szakkollégiumok nyílnak az országban. [...] Az intézmények fenntartója a CEF Alapítvány Szlovákia egyik legjelentősebb és legrégebbi alapítványa...

Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Díjözönben a Pedagógusszövetség jubileumi X. Felvidéki Tehetségnapján

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége június 24-én a komáromi Danubius Szálló nagytermében tartotta meg a X. Felvidéki Tehetségnapot. Az SZMPSZ által meghirdetett pályázatra a hazai magyar tanítási nyelvű oktatási intézmények a kiemelkedő országos és nemzetközi eredményeket elért diákcsoportjaikat nevezhették be. A bírálóbizottság a 41 jelölt csapat közül 30-at javasolt jutalmazásra e hét kategóriákban... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Császárnő lehettem volna

Deregyő község neve írásos formában először 1262-ben bukkan fel, de valószínűleg már a IX. században lakott volt. [...] Sem a falu lakosságának, sem a környékeliek nagy részének nincsen róla tudomása, hogy a Lónyay-családnak Habsburg-vonatközlősei is vannak. Lónyay Stefánia belga hercegnő volt, a nevezetes „Sissi” menyee. [...] Stefánia, az egykori belga királylány tíz évvel a halála előtt, 1935-ben írt egy könyvet, „Császárnőnek kellett volna lennem” címmel... Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Nemzetközi tudományos konferencia a Selye János Egyetemen

Június 24–27. között a Selye János Egyetem ad otthont a MAG Scholar Konferenciának (Digitális határok a turizmusban: az üzlet, a marketing és az élmények átalakulása), amely a régió egyik legjelentősebb tudományos eseményének ígérkezik... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Magyar nyelvű jogi terminológiai képzést tartottak Újvidéken

Sikeresen befejeződött a magyar nyelvű jogi terminológiai képzés az újvidéki Dr. Lazar Vrkatíc Jogi és Üzleti Tanulmányok Karán, az EBESZ szerbiai missziójának támogatásával. A 2025. április 4-e és június 13-a között péntek délutánonként megrendezett tanfolyam célja a kisebbségi nyelvi jogok hatékonyabb érvényesítése és a magyar jogi szaknyelv használatának erősítése volt. A képzésre Vajdaság egész területéről 50-en jelentkeztek, közülük 42-en sikeresen el is végezték a programot – derül ki a kar sajtóközleményéből... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Csapattá kovácsolódtak a Multikulturalizmus Táborának résztvevői Magyarokanizsán

A Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási, Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság támogatásával idén újra visszatért a magyarokanizsai Tisza-partra a Multikulturalizmus Táborra, amelyen két váltásban összesen 16 vajdasági középiskola diákja vett részt, összesen 128-an. [...] A tábor célja az, hogy a fiatalokat összehozzuk, hogy megismerkedjenek más kultúrákkal és más nyelvekkel is. A Ki mit tud?-on például ruszinul, szlovákul, magyarul, szerbül is beszéltek a résztvevők, tehát azon igyekeztünk, hogy a diákok megismerjék egymás kultúráját... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Legija könyvei kerülhetnek közpénzből a vajdasági könyvtárakba

A tartományi könyvtár támogatási programnak köszönhetően hamarosan közpénzből megvásárolt könyvként kerülhetnek a vajdasági könyvtárak polcaira Milorad Ulemek Legija könyvei, annak a Legijának az „alkotásai” akit jogerősen elítéltek Zoran Đinđić szerb miniszterelnök meggyilkolásában való részvételéért és más politikai gyilkosságokért. Az Insaider oknyomozó portál szerint tíz, börtönben írt regényét a vajdasági kulturális titkárság döntése alapján válogatták be a hivatalos könyvbeszerzési listára. [...] „A bűnözők és háborús bűnösök dicsőítése egy súlyosan beteg társadalom tünete” – figyelmeztetett Zoran Hamović, a Szerbiai Professzionális Kiadók Egyesületének elnöke... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Klebersberg Kuno és családjának életét ismerhette meg a zentai közönség

Klebersberg Kuno feleségének, Botka Saroltának a naplóbejegyzéseiből készült az az előadás, amelyet péntek este láthatott a zentai közönség a Művelődési Ház nagytermében. Az Árnyéksors című előadást Hedry Mária író, a nagy sikerű, Zrínyi Ilonáról szóló dráma szerzője írta. A Klebersberg házaspár életét fókuszba helyező előadás legtöbb jelenete a pesthidegkúti kastélyban,

Klebelsbergék egykori otthonában játszódik, visszaidézve életük itt töltött éveit, majd felidézi az özvegyé vált Sarolta kitelepítését, és az értékes könyvtár és épületegyüttes szétrombolását. A színmű alapforrása Klebelsberg Kunoné okányi kitelepítésekor írott, Életutunk című naplója volt, emellett korabeli dokumentumokat, leveleket, történelmi kutatási forrásokat és tanulmányokat, valamint Klebelsberg írásából származó idézeteket is használt a szerző... Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Légyott a könyvvel

Légyott a könyvvel elnevezéssel tartottak villám-könyvbemutatókat a 96. Ünnepi Könyvhét és a 24. Gyermekkönyvnapok vajdasági záróeseményeként pénteken délelőtt Zentán a Rin-Tin-Tin Klubban. A rendezvényen az Életjel, a Forum Könyvkiadó Intézet, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, és a zEtna kiadó gondozásában megjelent köteteket mutatták be... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Átadták a Dr. Bodrogvári Ferenc-díjakat

Átadták a Dr. Bodrogvári Ferenc-díjakat a szabadkai Városháza dísztermében. Idén Szerda Zsófia kommunikáció szakos bölcsész és Tóth Borisz idegenforgalmi közgazdász érdemelte ki az elismerést. A díjat olyan negyven évnél fiatalabb alkotóknak adományozzák, akik az elmúlt évben a művészet vagy a tudomány terén kiemelkedő tevékenységükkel gazdagították illetve hozzájárultak Szabadka szellemi értékeinek gyarapításához. [...] Dr. Bodrogvári Ferenc-díjban részesült idén Tóth Borisz idegenforgalmi közgazdász is... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Pályaorientációs nyílt nap a Rákóczi-főiskolán

Barátságos, nyitott hangulat és gazdag programkínálat várta azokat az érdeklődőket, akik június 19-én ellátogattak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola pályaorientációs nyílt napjára. [...] A nap további részében a főiskola 23 szakja közül minden érdeklődő megtalálhatta a számára leginkább vonzót, hiszen a tanszékek tartalmas, kreatív foglalkozásokkal készültek... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Műemlékrongálás gyanújával indult eljárás a kárpátaljai építész ellen

A megyei rendőrség tájékoztatása szerint bűnügyi eljárás indult egy ungvári építésszel szemben, akit azzal gyanúsítanak, hogy önkényes beavatkozása során megsértette a restaurálási előírásokat, és ezzel kárt okozott egy országos jelentőségű műemléképületben. Az érintett objektum a XIII–XV. századi Szent János evangélista-templom, amely a beregszászi járási Nagymuzsalyban található. [...] A restaurálás során több építészeti szabálytalanságot is elkövettek. A hatóságok szerint nem történt meg a falak szakszerű konzerválása és megerősítése. A tervekben előírt természetes kő helyett pedig cementes kötőanyaggal kirakott téglá- és vasbeton szerkezetek kerültek az eredeti felületekre... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Kiemelkedő eredményeket ért el a Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Néprajzi Múzeum

A Kárpátaljai Megyei Néprajzi Múzeum 1945. június 20-án jött létre, majd 2015-ben hivatalosan is felvette az alapító, régész és a kárpátaljai múzeumi élet megteremtőjének, Lehoczky Tivadarnak a nevét. Olga Sumovszka, a múzeum jelenlegi igazgatója elmondta, hogy ez alatt a 80 év alatt az intézménynek számos eredményt sikerült felmutatnia... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Técső

Kárpátalján számos olyan település található, mely a második világháború óta határral van kettévágva. Kisszelmenc és Nagyszelmenc mellett, ilyen a máramarosi Técső is, melynek egyik fele ma Ukrajnában, a másik pedig Romániában található. K. Debreceni Mihály összeállítása... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Véget ért a XXIX. Kárpátaljai Népzene, Néptánc és Kézműves Tábor

Huszonkilencedik alkalommal szervezték meg a Kárpátaljai Népzene, Néptánc és Kézműves Tábor, immár negyedszer Sátoraljaújhelyen. A festői szépségű táborhelyre ezúttal is több mint 300 kárpátaljai gyerek érkezett. [...] Több mint húsz esztendőn keresztül Kárpátalján rendeztük meg a tábor, de amikor 2022 februárjában kitört a háború, úgy döntöttünk, hogy a Rákóczi Szövetség sátoraljaújhelyi táborában szervezzük meg a találkozót, melynek egyre több résztvevője van – fejtette ki Pál Eszter, a Magyar Állami Népi Együttes énekes-szólistája... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Aláírták a koalíciós megállapodást a PSD, a PNL, az USR, az RMDSZ

Aláírták hétfőn a koalíciós megállapodást a PSD, a PNL, az USR, az RMDSZ és a nemzeti kisebbségek parlamenti frakciójának vezetői. A koalíciós egyezménynek része az is, hogy a PSD és a PNL felváltva vezetik a kormányt, a miniszterelnöki tisztséget félidőben átadja a PSD kormányfőjelöltjének. A négy kormánypárt a hétfőgőn ismertette a Bolojan-kormányba delegált miniszterjelöltjeinek névsorát. A koalíció minden tagjának van miniszterelnök-helyettese, rajtuk kívül a PSD hat, a PNL és USR négy-négy, az RMDSZ pedig két tárca élére jelölt minisztert. [...] „Komoly kiigazításokra, karcsúbb államapparátusra és tisztességes, igazságos kormányzásra van szüksége Romániának” - jelentette ki Kelemen Hunor. [...] Aminek egyébként politikai oka van: az államfő azért ellenzi az áfaemelést, mert a kampányban írásban tett fogadalmat... Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Kongatják a vészharangot a könyvkiadók: Áfa-emelés esetén még ennyit sem olvasunk

„Egy olyan országban, ahol az Eurostat adatai szerint a 18 év feletti lakosság mintegy 95%-a egyetlen könyvet sem vásárol egy év alatt, és ahol a funkcionális analfabetizmus riasztó szintet ért el, teljes mértékben hiányoznak azok az országos programok, amelyek ösztönöznék a könyvfogyasztást és az olvasás iránti érdeklődést” – áll a Romániai Könyvkiadók Szövetségének keddi közleményében... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk](#) >

Nem csak Hargita megyében volt eredménye annak, hogy a magyar diákok külön román érettségét kaptak

Már az előzetes eredmények pénteki kifüggesztésekor úgy tűnt, hogy bejött a differenciált román érettségi a magyar tannyelvű intézményekben tanuló diákoknak, különösen a Hargita megyeieknek. [...] „Nyilvánvalóan a román nyelv másként való felmérése adja a különbséget” – értékelte a helyzetet Demeter Levente, a Hargita megyei főtanfelügyelő. Az idei végzetek előzetes eredményét a tavalyi végzetek végleges eredményéhez hasonlítjuk, akkor azt kapjuk, hogy 6,1 százalékpontos volt a javulás. Még látványosabb a változás, ha a tavalyi előzetes eredményeket nézzük. [...] Érettségi Fehér megyében: a román diákok gyengébben, a magyarok jobban teljesítettek tavalyhoz képest. [...] Érettségi – nincs tízes Kolozs megyében. [...] Az eredményeket a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke, Burus-Siklódi Botond értékelte a Kolozsvári Rádióknak... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) > [teljes cikk 4](#) > [teljes cikk 5](#) > [teljes cikk 6](#) >

A parajdi katasztrófáról a szociológus szemével

A parajdi katasztrófával kapcsolatban – amely kollektív trauma – némelyek azon töprengtek, hogy inkább ipari, vagy pedig természeti katasztrófáról van-e szó. Nem, ez legelsősorban társadalmi probléma, gazdasági és környezeti probléma is, de leginkább a közösség krízise – fejt ki személyes blogján megjelent elemzésében Péter László kolozsvári szociológus. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem oktatója úgy véli, a parajdi helyzet nem lokális, hanem regionális krízis, egyszersmind a tervezés, valamint a szakértelem tartós mellőzésének krízise. [...] A parajdi eset szerény meglátásom szerint a magyarul sajnos ma sem olvasható Kai T. Erikson (1976) Mindent a maga nyomában. Egy közösség elpusztulása a Buffalo Creek-i áradásban című, agyonidézett könyvében leírtakhoz hasonlít [...] A parajdi sőhullám kipusztította a makrogerinctelen faunát is... Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Podcast: Kisebbségi lapok nagyon eltérő európai sorsa

Olaszország és Szlovénia határán tartotta meg legutóbbi találkozóját az Európai Unióban kisebbségi és regionális nyelveken megjelenő lapok szövetsége, a MIDAS június 12-15. között. A szervezet élén vezetősere is történt: a 12 év után leköszönő Slezák Editet, a pozsonyi Új Szó főszerkesztőjét váltotta az egyetlen baszk nyelven kiadott lap korábbi főszerkesztője, Martxelo Otamendi. A szervezetnek tagja több romániai magyar kiadvány, közöttük a Kolozsváron megjelenő Szabadság napilap, amelyet Újvári Ildikó főszerkesztő képviselt a találkozón. Ő volt vendégünk a Kolozsvári Rádió Hangoló című műsorában... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk](#) >

Előadás: Egy kevés történelmi hitelesség a jövőnk része lehet

Rendhagyó eszmetörténeti előadásra került sor vasárnap délután a Szent László Napok keretében, mely Nagyvárad ipari örökségének és városi identitásának az összefonódását vizsgálta. Zuh Deodáth eszmetörténész Nagyvárad vascímere 1913-ból című előadásában arra világított rá, miként válhat egy ipari műemlék a város szimbólumává, hogyan hordozhat történelmet, és miként épülhet be a kollektív emlékezetbe. [...] Csomortányi István, az Erdélyi Magyar Szövetség ügyvezető elnöke osztotta meg gondolatait. Ha szükséges, megmozdul a közösség, és ennek látható eredményei vannak [...] az adományokból mindössze négy hét alatt gyűlt össze a megvásárlásához szükséges 10.000 euró. Amikor a címer felbukkant egy online hirdetési felületen, a Városszépítő Egylet gyorsan cselekedett... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk](#) >

Interjú: Pályafutásának kezdetét idézte fel Tarr Béla Kolozsváron

Tarr Béla magyar filmrendező pályafutása kezdeteiről mesélt szerdán Kolozsváron, a 24. Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) Magyar Napján. [...] Tizennégy év telt el A torinói ló bemutatása óta, amivel, úgymond lezárta az életművét. Volt-e olyan pillanat, amikor megfordult a fejében, hogy folytassa a rendezői alkotói munkát? Nem álltam le, volt egy nagy kiállításom Amszterdamban, 3000 négyzetméteren... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Egy elfeledett magyar örökségmentő: Bónis Johanna

Mennyivel természetesebb, lélekemelőbb volna köszönteni az élő Bónis Johannát a 75. születésnapján, mint szívszorongatóan emlékezni Rá az évforduló kapcsán. [...] Misztótfalu szülöttjeként 1969-ben került Marosvásárhelyre, az itteni Pedagógiai Főiskola történelem-földrajz szakán végzett 1972-ben, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen szerzett történészoklevelet 1976-ban. Közel háromévi tanárkodást követően 1978-tól versenyvizsgával lett a Maros Megyei Múzeum muzeológusa. [...] Miután kiderült, hogy a múzeum gyűjteményének sok olyan értéke van, amelyet mindenképpen meg kell menteni, elkezdett foglalkozni a Székelyföldi Iparmúzeum gyűjteményéből maradt tárgyakkal... Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

Megkezdődtek a Marosszentgyörgyi Napok

Csütörtökön délután a marosszentgyörgyi Máriaffi-kastélyban szervezett kettős művelődési eseménnyel és ezután a központban szervezett, gyerekeknek szánt kerékpárversennyel megkezdődött a 2025-ös Marosszentgyörgyi Napok rendezvénysorozata. [...] Baricz Lajos pap-költő Moldovan Irén legújabb novellájáról beszélt részletesen. A kötet két árván maradt lány sorsát ecseteli, életük nehézségét, hitüket, kitartásukat, hogy a nehéz körülmények között is megmaradjanak embernek. A két árva a nélkülözésre, a megpróbáltatásokra élet- és emberszeretettel válaszol... Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Ismét lesz magyar nyelvű szentmise a vajdahunyadi vár kápolnájában

Mikszáth Kálmán a várak királyának nevezte a vajdahunyadit, amelyet 1409. október 18-án kelt levelében Luxemburgi Zsigmond adományozott Vajk kenéznek, Hunyadi János apjának. A család később erről kapta a nevét is. Sok száz évvel később, a jelenben történelmi eseményként hirdette meg a vajdahunyadi római katolikus plébánia, hogy a kastély kápolnájának búcsúünnepén kétnyelvű szentmisére várják az érdeklődőket. Korom Imre plébánost a Kolozsvári Rádió Hangoló című műsorában kérdeztük az eseményekről... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Miért és hogyan élnek romániaiak milliói több ezer kilométerre otthonról

A román diaszpóra radikalizációjához hozzájárul, hogy az állam gyakorlatilag elengedte a külföldön élő legkiszolgáltatottabb állampolgárainak a kezét. Elena Stancu és Cosmin Bumbuţ azt reméli, hogy a lakókocsiból írt riportjaikkal szemléletváltást érnek el, és a politikai szereplők rájönnek, hogy kár lemondaniuk arról az erőforrásról, amit ezek az emberek jelenthetnek. [...] Mivel az európai uniós tagállamok közül Romániának van az egyik legnagyobb diaszpórája, mintegy 5,7 millió emberrel, ennek hatása egyáltalán nem elhanyagolható. [...] A legnehezebb az újságírói munkában az, hogy meggyőzd az embereket, hogy beszéljenek veled vagy hagyják magukat lefotózni. [...] Hogyan viszonyulnak a nemzeti identitáshoz azok a fiatalok, akik már külföldön születtek vagy ott nőttek fel? Mennyire tapasztaltátok azt, hogy szükségét érzik annak, hogy például templomba járjanak? Elena Stancu: Nagyon változatos történetekkel találkoztunk. Olaszországban, Forliban megismertünk néhány 20 és 30 év közötti fiatal, akik egyfajta identitásválságban voltak... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Oklevelet kaptak a magyar közösségeket segítő programok ösztöndíjasai

Megtartották a 2024/2025. évi Kőrösi Csoma Sándor Program és Petőfi Sándor Program záró konferenciáját Budapesten. Az esemény keretében Nacsá Lőrinc magyar nemzetpolitikai államtitkár oklevelet adott át az ösztöndíjasoknak, akik beszámoltak a diaszpóra- és szóránymagyarország körében végzett munkájukról. [...] A magyar Miniszterelnökség 2025/2026. évi pályázati felhívása nyitva áll mindkét program esetében... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)